

kontraindicerad, särskilt i den offentliga debatten.

Läkare åtnjuter ett betydande förtroende hos allmänheten, vilket också medför att medierna gärna presenterar läkares uppfattningar, särskilt om det är hypoteser som avviker från den gängse uppfattningen. Detta tillhör mediernas villkor och måste respekteras. Det är därför extra viktigt att vara återhållsam med spekulationer, särskilt i frågor med ideologisk eller politisk laddning, som

varit fallet i denna fråga. Som läkare bör man vara speciellt uppmärksam på att ideologiska intressen som baseras på potentiellt felaktiga slutsatser kan komma att användas mot patienter. Man kan på detta sätt, medvetet eller omedvetet, komma att stigmatisera patienter eller patientgrupper på ett negativt sätt.

Läkare har, i likhet med alla andra medborgare, yttrandefrihet i alla samhällsfrågor, så länge man rör sig inom lagens ramar. Om man uttalar sig som

läkare ställs dock krav på att uttalandena är sakligt och vetenskapligt baserade.

Vi vill också påminna om att intyg, utlåtanden och uttalanden från läkare förlorar i värde om de inte baseras på fakta och personlig kunskap om sakförhållanden. Om inte denna grundregel upprätthålls riskeras förtroendet för läkaren som expert.

■ *Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.*

Vart är vi på väg, och är det dit vi vill?

I flera landsting kommer nu direktiv om helt nya varianter av arbetstidsförläggning, med många gemensamma drag. I Stockholm och Uppland har dessutom jour- och beredskapsavtalen sagts upp med grumliga motiveringar. Tjänstemän som vill genomdriva skiftgång pressar nu verksamhetschefer till förändringar mot allt sunt förnuft och ekonomiskt tänkande. Arbetstiden skall förläggas till klockan 07–21, oavsett om det finns läkare för att klara ordinarie verksamhet eller inte. Framtidsvisionen tycks vara att alla läkare arbetar på rullande treskift.

Stockholms läns landstings tjänstemän vill förvandla läkarna till lydiga sjukvårdsanställda som inte tar egna initiativ och som inte har någon självständig roll i svensk sjukvård. Inom kort står det stora slaget – ska vi läkare finnas kvar som sjukvårdens akademiska spetskompetens och ansvarsfulla professionella vårdgivare för våra patienter? Är vi starka nog att stå emot?

Läkarna kommer att tänja sig för att inte patienterna skall komma till skada. Är det möjligt att genomföra de långtgående direktiv som landstingens högsta tjänstemän nu kommer med? Absolut – om vi läkare fortsätter att ställa upp för våra patienter som vi alltid har gjort! Läkarna har täckt upp för, och mildrat, följderna av landstingstjänstemännens beslut. Vi har tänjt oss och sträckt oss för att räcka till. Vi har brunnit för våra mottagningar, brunnit slut, och bränt ut oss.

De centrala tjänstemännen påstår nu att det är våra långa arbetspass som lett till vår ökande ohälsa. De väljer att ignorera att de flesta jourlinjer har nattjournsveckor med moderna arbetstider. Vi hävdar att det istället är de ständiga omorganisationerna och de orealistiska direktiven från landsting, personalavdelningar och sjukhusledning som trasar sönder vårdens vardag och som

omöjliggör för verksamhetscheferna att planera en rimlig verksamhet med framtidsperspektiv.

Vården klarar inte mer – igen. Vad leder vår strävan att skydda patienterna från omöjliga beslut till? Inte till något positivt för oss läkare! Landstingstjänstemännen behöver inte ta konsekvenserna av sina beslut utan fortsätter att pådyvla sjukvården sina hugs-kott. Hur många gånger har vi läkare sagt att vården inte klarar mer, och sedan har den klarat mer, just för att vi sträcker oss allt längre? Ett kvitto på detta är läkarnas ökande sjukskrivningar.

Att som läkare ansvara för utredning och behandling av svårt sjuka, lidande människor och samtidigt befinna sig i en organisation som ständigt uttalar att läkare inte är viktiga och att läkare inte själva kan fatta beslut om hur de ska bedriva sitt arbete och sin fortbildning är direkt tärande och gynnar definitivt inte vår hälsa.

Landstingens tjänstemän använder nu Arbetstidslagen – en lag till skydd för arbetsmiljön! – för att kraftigt försämra våra arbetsvillkor och våra möjligheter att fortsätta att bedriva en god vård.

Landstinget har ansvaret. Politiker och tjänstemän fattar beslut i en demokratiskt styrd organisation. Kanske ska vi sluta spjarna emot, av rädsla för att våra patienter inte ska få den vård de så väl behöver? Kanske ska vi i stället lägga oss vinn om att lydigt följa alla de beslut landstingstjänstemännen så kraftfullt försöker genomdriva? Kanske spolierar läkarkåren den demokratiska processen i vårdfrågorna genom att förhindra att följderna blir tydliga?

Det kanske är dags att börja ta lunch varje dag? Dags att gå hem när arbetstiden är slut? Dags att åka på semester utan att svara i mobiltelefon? Och dags att äntligen se till att ta ut all den flexitid

som våra arbetsgivare i dag så gärna låter frysa inne.

Patienten – läkarens svaga punkt. Vår för är vi läkare så dåliga på att värna oss själva? För oss är det självklart att patienten står i fokus för vår profession. Vi värnar patientsäkerheten, men vi värnar inte våra egna behov. Vi har också, i motsats till dem som nu utfärdar direktiv på direktiv, ett personligt lagstadgat ansvar för den vård vi bedriver. Vår motpart känner våra svagheter och räknar kallt med att vi inte riskerar patienterna och vårdkvaliteten.

Läkarförbundet måste informera och agera. Våra äldre kollegor ser, med erfarenhetens rätt, att läkarkåren står inför ett paradigmskifte och efterlyser att vi står på oss. Därför måste Sveriges läkarförbund nu ta ett samlat nationellt ansvar för information och vägledning om hur vi ska bemöta denna attack, detta försök att snöpa oss som profession.

Ska vi stillatigande låta detta ske, eller är vi nu provocerade nog för att gemensamt motsätta oss detta?

Mikael Rolfs

ordförande

ordforanden@karolinskas-lf.se

Maria Kvist

ATL-ansvarig, styrelseledamot;
båda i läkarföreningen vid
Karolinska Universitetssjukhuset

Clara Strömberg

ordförande i läkarföreningen
vid Södersjukhuset AB

Christina Spjut

ordförande i läkarföreningen,
Stockholms sjukvårdsområde

Bengt von Zur-Mühlen

ordförande i Upplands
allmänna läkarförening